

Závěry z první generální zkoušky testování

První celoplošná generální zkouška ověřování výsledků žáků v počátečním vzdělávání, pilotovaná v květnu a červnu 2012 v 5. a 9. ročnících základních škol a v odpovídajících ročnících dalších druhů škol, jednoznačně prokázala, že plošné elektronické testování žáků s cílem posoudit míru dovedností a vědomostí ve vazbě na externí vzdělávací standardy je bez větších problémů realizovatelné a že výsledky jsou velmi dobře využitelné jak pro žáka a jeho rodiče, tak pro učitele a ředitele škol i pro státní dohledový orgán. Zkouška prakticky ověřila, že je možné připravit testy odpovídající byť i ne zcela dopracovaným standardům základního vzdělávání, ukázala, jakými formami úloh je možné (a naopak méně vhodné) jednotlivé dovednosti a vědomosti testovat, jak je třeba před příští celoplošnou zkouškou žáky na řešení úloh připravit, jaká preventivní opatření realizovat v testovací aplikaci i jaké postupy pro vyhodnocení výsledků testování připravit a použít. V průběhu přípravy, realizace i vyhodnocení celoplošné generální zkoušky sesbírala Česká školní inspekce několik set velmi zajímavých podnětů od všech typů účastníků zkoušky. Všechny podněty byly důkladně analyzovány a v intencích jejich doporučení, jsou-li z pohledu realizátora ku prospěchu věci, je upravován elektronický testovací systém, obsah testů i organizační parametry pro úspěšnou realizaci druhé celoplošné generální zkoušky. Problematika ověřování výsledků žáků v počátečním vzdělávání je ve všech svých parametrech průběžně konzultována se zástupci odborné veřejnosti, zejména z řad klíčových asociací působících v rezortu školství. Celý elektronický testovací systém, obsah testových úloh i logistické a organizační zabezpečení budou nadále vylepšovány s jednoznačným cílem – minimalizovat zátěž škol a maximalizovat užitek z výsledků.

Druhá celoplošná generální zkouška opět na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol je plánována na období 13. května – 7. června 2013 a v rámci této druhé zkoušky již bude prověřen elektronický systém v plné funkčnosti a zásadně dopracovány budou také testové úlohy (např. přizpůsobení žákům se speciálními vzdělávacími potřebami). Ostrý provoz se předpokládá až od roku 2014.

9.1.3 Obecné otázky související s realizovaným projektem testování

V rámci realizace národních šetření a zjišťování výsledků žáků je třeba dořešit některé zásadní záležitosti, které nejsou v kompetenci ČŠI. Jde zejména o dopracování standardů pro základní vzdělávání, aktualizace rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a nezbytné bude rovněž legislativní ukotvení procesu ověřování výsledků žáků v uzlových bodech vzdělávání pro ostrý režim od roku 2014.

Problematika připravenosti vzdělávacích standardů pro jednotlivé předměty, které by měly být součástí ověřování výsledků žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol, je zcela zásadním milníkem pro úspěšné pojetí celé oblasti ověřování výsledků žáků v počátečním vzdělávání.

Otázka standardů je klíčová, je středobodem doporučení, které České republice adresovala OECD ve své zprávě o hodnocení vzdělávání za rok 2010, standardy jsou nepostradatelné pro tvůrce testových úloh a jejich kvality se dotýká také řada připomínek a požadavků domácí odborné veřejnosti. V neposlední řadě budou dopracované standardy jasným signálem, že vzdělávání žáků má jednoznačně sledovat širší cíle, než jaké lze sledovat elektronickým testováním.

Pro výběrová národní šetření, která potřebuje ČŠI pro efektivní hodnocení výsledků vzdělávání dle školského zákona, ani pro vývoj a pilotování testovacího systému není specifické legislativní ukotvení nad rámec stávajících předpisů třeba. Za nutné však ČŠI